

Linksaf naar de toekomst

Verkiezingsprogramma PvdA
Oldambt 2022 - 2026

Linksaf naar de toekomst

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de PvdA Oldambt voor de periode 2022 tot 2026. Met dit programma wil de PvdA er voor alle Oldambtsters zijn. Iedereen moet kunnen rekenen op die zaken die maken dat je een gelukkig en goed bestaan hebt op de plek waar je je thuis voelt, waar je gezien wordt en meetelt.

De afgelopen vier jaar zijn het beste als turbulent te bestempelen. De gemeente heeft moeilijke financiële tijden moeten doorstaan. Desondanks heeft de PvdA altijd haar verantwoordelijkheid genomen. Besturen doe je namelijk niet alleen in goede tijden, maar ook in slechte tijden.

Ondertussen begint het beleid van de afgelopen vier jaar zijn vruchten af te werpen. Er zijn twee resultaten waar we in het bijzonder aandacht aan willen schenken.

Allereerst zijn we trots op de creatie van STAP Oldambt. STAP Oldambt is een samenwerking tussen verschillende vrijwilligersorganisaties in de gemeente Oldambt die werken aan schuldhulpverlening en het voorkomen van problematische schulden. De PvdA heeft meerdere malen aangegeven dat de samenwerking tussen deze organisaties versterkt en uitgebouwd moet worden om schulden in een eerder stadium te voorkomen. STAP Oldambt is het resultaat van deze inzet. Hiermee hopen we Oldambt in de komende jaren schuldenvrij te maken. Dat wil zeggen dat we niet alle schulden kunnen laten verdwijnen, maar dat we problematische schulden willen aanpakken.

Daarnaast zijn we trots op het nieuwe woonprogramma. De PvdA heeft in de afgelopen jaren meerdere malen aangegeven dat de krimpscenario's een negatiever beeld schetsen dan de realiteit onder het motto: uit de kramp van de krimp!

Dit heeft ertoe geleid dat onze wethouder namens het college een woonprogramma heeft kunnen presenteren die Oldambt van het slot afhaalt. Er is meer ruimte voor nieuwbouw en er wordt daarnaast ook volop ingezet op kwaliteit van wonen via woonverbetering en verduurzaming (die geldt ook voor huurwoningen) De focus ligt op Winschoten en Scheemda, maar ook in de dorpen is er meer ruimte dan voorheen. De prioriteit wordt gelegd bij ouderen -en jongerenhuisvesting. Het gaat hier niet alleen om koopwoningen, maar ook om nieuwe kwalitatief hoogstaande sociale woningbouw. Daar kunnen we mee vooruit!

Oldambt groeit en bruist. Het werkloosheidspercentage is gedaald, bedrijven staan te popelen om zich in onze mooie gemeente te vestigen en steeds meer toeristen ontdekken de schoonheid van ons gebied. Resultaten waar wij als PvdA voor geknocht hebben en trots op zijn.

Dit neemt niet weg dat we nog veel werk hebben te verzetten als partij. Er is in onze gemeente nog steeds veel armoede en veel Oldambtsters hebben schulden.

Daarnaast wordt er in verhouding tot andere gemeentes in Nederland nog steeds veel gebruik gemaakt van jeugdzorg. We hebben ook nog veel werk te verzetten op het gebied van duurzaamheid, maar ook op het gebied van infrastructuur en openbaar groen.

In dit programma leest u wat de PvdA de komende jaren wil bereiken en hoe we dit willen doen. Het vereist in ieder geval dat we linksaf moeten slaan naar de toekomst! Reist u met ons mee?

Gert Engelkens, lijsttrekker PvdA Oldambt

PVDA OLDAMBT

Onderwerpen

1. Een financieel en bestuurlijk gezond Oldambt

✓ 1.1 Financiën

- Verantwoordelijke keuzes p. 6
- Slim gebruikmaken van fondsen en subsidies p. 7

✓ 1.2 Participatie, informatievoorziening en regionale samenwerking

- Participatie p. 8
- Informatievoorziening p. 8
- Regionale samenwerking p. 8

2. Eerlijke kansen voor alle Oldambtsters

✓ 2.1 Werk

- Afstand tot de arbeidsmarkt p. 10
- Vrijwilligerswerk p. 10
- Profiteren van groei van bedrijvigheid p. 10
- Vestigingsklimaat p. 11
- Toerisme p. 11

✓ 2.2 Onderwijs

- Regio Deal Oost-Groningen p. 12
- Uitbreiding bestaand onderwijsaanbod, onderzoek naar hbo-opleidingen p. 13
- Toegankelijke en veilige leeromgeving p. 13
- Onderwijshuisvesting p. 13

✓ 2.3 Armoedebestrijding en schuldhulpverlening

- Armoedebestrijding p. 14
- Aanpakken generatie-armoede p. 15
- Onderzoeken doelgroepenfonds p. 15
- Schuldhulpverlening p. 15
- Bijverdienen in de bijstand en het basisinkomen p. 15

3. Een Oldambt waar iedereen de zorg krijgt die nodig is

✓ 3.1 Toegankelijke zorg

- Toegankelijkheid en collectieve zorgverzekeringen p. 17

✓ 3.2 Preventie

- Voorkomen is beter dan genezen p. 17
- Beweging en gezondheid p. 18

✓ 3.3 Wmo, thuiszorg en huishoudelijke hulp	
• Ondersteuning op maat	p. 19
• Mantelzorgers	p. 19
✓ 3.4 Jeugdzorg en voorliggende voorzieningen	
• Voorliggende voorzieningen	p. 20
4. Een bruisend en bloeiend Oldambt	
✓ 4.1 Aantrekkelijk wonen, verblijven en uitgaan	
• Passend en flexibel woonbeleid	p. 21
• Versterkingsopgave en mijnbouwschade	p. 22
• Veiligheid en bereikbaarheid	p. 22
• Blauwe Roos	p. 23
• Gebiedsgericht werken	p. 23
• Potentieel beter benutten	p. 24
• Veilig en plezierig uitgaan en ontmoeten	p. 24
• Digitale koopstad	p. 24
✓ 4.2 Verdeling beschikbare ruimte	
• Unieke Oldambtster landschap	p. 25
✓ 4.3 Sport en cultuur	
• Sport	p. 26
• Kunst en cultuur	p. 27
✓ 4.4 LHBTIQ+ en minderheden	
• LHBT-nota Oldambt	p. 28
5. Een duurzaam en groen Oldambt	
✓ 5.1 Duurzame bronnen betaalbaar en beschikbaar	
• Transparante informatie en het duurzaamheidsfonds	p. 29
• Zonne-energie	p. 29
✓ 5.2 Vergroenen	
• Vergroening en bewustwording	p. 30

1. Een financieel en bestuurlijk gezond Oldambt

De basis van een goed functionerende gemeente is een gemeente die haar zaken financieel en bestuurlijk op orde heeft. Zonder een goede financiële situatie is het namelijk niet mogelijk om gewenst beleid uit te voeren. Toekomstgericht beleid voeren kan ook enkel wanneer een gemeente betrouwbaar en stabiel is en de samenwerking zoekt met omliggende gemeentes. Daarnaast moeten wij inwoners betrekken bij het besluitvormingsproces en moeten wij hen volwaardig blijven informeren.

1.1 Financiën

De gemeente Oldambt moet wat de PvdA betreft financieel gezond zijn. Een gezonde financiële situatie zorgt er namelijk voor dat wij zelf sturing blijven houden over de koers van de gemeente. Dit betekent dat we voortdurend moeten blijven zoeken naar de juiste balans, waarbij de PvdA het uiterste blijft doen om de kwetsbaren te beschermen, de sterkste schouders de zwaarste lasten te laten dragen en belangrijke voorzieningen te behouden.

Een negatieve financiële situatie, waarin er tekorten op onze begroting ontstaan, kan er voor zorgen dat de Provincie of het Rijk voor ons gaat beslissen welke financiële keuzes wij moeten nemen en we de eigen regie over beleid kwijt zijn. Dat mag wat ons betreft nooit gebeuren.

Verantwoordelijke keuzes

Het is nog maar een paar jaar geleden dat wij als gemeente discussieerden over het al dan niet “inleveren van de sleutel”, zoals het genoemd werd: het weggeven van macht en verantwoordelijk aan de Provincie of het Rijk, zodat zij de financiële positie van Oldambt uit het slop konden trekken, met alle mogelijke pijnlijke gevolgen van dien. Zo zou de Provincie of het Rijk ons bezuinigingen kunnen opleggen waar niemand achter staat. Grote tekorten dreigden en makkelijke oplossingen waren niet te vinden. Het leidde tot grote spanningen en zelfs tot een breuk in de coalitie waarmee de gemeente deze raadsperiode van start ging.

Toch hebben een aantal partijen in deze raad, waaronder de PvdA, de koppen bij elkaar gestoken en besloten dat wij als gemeenteraad een verantwoordelijkheid hebben om politieke keuzes te maken. Besturen doe je immers niet enkel wanneer de zon schijnt. Wat de PvdA betreft komt het echte karakter van een politieke partij juist naar voren wanneer het moeilijk wordt en de zon plaatsmaakt voor donkere wolken. Het is de kunst om door de donkere wolken de lichtstralen te blijven zien. De PvdA was en is hier gelukkig toe in staat.

We zijn een strijd gaan voeren op twee fronten. Eén front betreft de strijd met Den Haag. Zo heeft de gemeente de afgelopen jaren meer taken gekregen, zoals op het gebied van de Wmo en jeugdzorg, zonder het benodigde geld. Wat de PvdA betreft

blijft het Rijk ons compenseren op een eerlijke en fatsoenlijke wijze. Het andere front is hier, in deze gemeente. We hebben besluiten genomen die ervoor zorgen dat we nu en in de toekomst verder kunnen bouwen aan het Oldambt. Een strijd die niet zonder resultaat is geweest. Er ontstaat in Oldambt een nieuw gevoel van trots en optimisme. Het was niks, het is niks en het wordt niks maakt langzaam plaats voor “het kon minder”.

Hoewel de financiële positie van de gemeente kwetsbaar blijft, laat de meerjarenbegroting een voorzichtig positief resultaat zien. Dit zorgt ervoor dat wij als gemeente zelf de leiding blijven hebben over de beleidsmatige keuzes die wij maken. Een sluitende meerjarenbegroting, die geen tekorten op de lange termijn laat zien, is wat de PvdA betreft dus het uitgangspunt, omwille van behoud van regie over beleid in onze gemeente.

Slim gebruik maken van fondsen en subsidies

Landelijk en provinciaal zijn er fondsen en subsidies beschikbaar die de gemeente kan aanspreken voor het financieel ondersteunen van beleid. Bijvoorbeeld voor een gemeentelijk sport- of gezondheidsprogramma. We krijgen signalen dat hier niet altijd gebruik van wordt gemaakt en dat er nog steeds geld blijft liggen. In de situatie waarin Oldambt verkeerd, willen we er zeker van zijn dat de gemeente slim gebruik maakt van beschikbare potjes, ten behoeve van onze inwoners. Mogelijk betekent dit dat hiervoor uren moeten worden vrijgemaakt, zowel voor opleiding als voor het doen van gerichte aanvragen.

Actiepunten financiën

- ✓ Oldambt moet financieel gezond blijven;
- ✓ We blijven strijden voor eerlijke compensatie voor de taken die vanuit het Rijk bij de gemeente neergelegd zijn;
- ✓ We zorgen ervoor dat er slim gebruik wordt gemaakt van potjes en er geen geld blijft liggen waar Oldambt ‘recht’ op heeft;
- ✓ Financieel beheer moet op orde zijn en blijven;
- ✓ Bij begrotingskeuzes ontzien wij zoveel mogelijk de kwetsbare Oldambtsters, de sterkte schouders moeten de zwaarste lasten dragen. In dit programma vindt u de keuzes die wij op verschillende beleidsterreinen willen maken.

1.2 Participatie, informatievoorziening en regionale samenwerking

De PvdA vindt het belangrijk dat inwoners betrokken worden bij beleidsvorming en de politiek. Hierbij is essentieel dat we informatie zo goed mogelijk delen met onze inwoners. En we willen er zeker van zijn, dat onze inwoners ook bereikt worden. Wij

willen een gelijkwaardig speelveld creëren om zo goed mogelijk te kunnen profiteren van de ideeën die er zijn onder politici, ambtenaren, verenigingen en inwoners.

Participatie

Politieke en beleidsmatige keuzes worden sterker wanneer deze gevoed worden door ideeën en opvattingen van onze inwoners. Wij vinden het goed dat inwoners, belangengroepen en verenigingen actief betrokken worden bij het politieke besluitvormingsproces. Hier is wat de PvdA betreft ruimte voor verbetering. Wij willen ervoor zorgen dat meer Oldambtsters hun weg naar de gemeente weten te vinden. Om dit aan te moedigen is het essentieel dat de gemeente zijn informatievoorziening naar de Oldambtsters verbeterd.

Informatievoorziening

De PvdA vindt het belangrijk dat inwoners zo goed mogelijk betrokken worden bij de gemeente. Dit betekent allereerst dat wij alle Oldambtsters zo goed mogelijk moeten informeren over wat er gebeurt binnen onze gemeente. Hierbij is het van belang dat wij dit zo laagdrempelig mogelijk doen. Digitalisering is een groot goed en veel inwoners weten hun weg naar de gemeente via het internet te vinden. Daar waar mogelijk verbeteren wij de digitale informatievoorziening en bouwen we dit verder uit.

Er zijn echter ook nog veel inwoners die niet in staat zijn om informatie via het internet op te halen. Als PvdA vinden wij het erg belangrijk dat er voor deze groep Oldambtsters een papieren nieuwsbron behouden blijft. Wij betreuren het wegvallen van de Oldambtster en blijven ons inzetten voor een geschikt en kwalitatief gelijkwaardig alternatief. Zoals gezegd: iedereen moet bereikt worden met relevante informatie zodat alle Oldambtsters mee kunnen blijven doen.

Regionale samenwerking

Veel opgaven waar wij als gemeente mee geconfronteerd worden overschrijden onze gemeentegrenzen. Daarnaast zien we dat wij op een aantal fronten te maken hebben met dezelfde opgaven als omliggende gemeentes. Hierbij is het essentieel om de samenwerking met elkaar te zoeken. Dit geldt voor zaken als werkgelegenheid, armoedebestrijding, de gevolgen van de gaswinning in de provincie Groningen of de energietransitie. Wij hebben als PvdA altijd aangedrongen op deze samenwerking en zien de vruchten hiervan. Problemen worden in regionaal verband opgepakt en opgelost. Hierbij kan gedacht worden aan projecten als de Regio Deal, het Nationaal Programma Groningen, Afeer, het Regionaal Woon en Leefbaarheidsplan en vele andere projecten. Wij zullen deze samenwerking blijven aanmoedigen en versterken. Samen staan we namelijk sterker dan alleen!

Actiepunten participatie, informatie en regionale samenwerking

- ✓ Inwoners vroegtijdig betrekken bij de lokale politiek en beleidsvorming;
- ✓ Informatievoorziening via internet versterken en uitbouwen;
- ✓ Een fysieke informatiebron voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn behouden. Iedereen moet bereikt kunnen worden;
- ✓ Regionale samenwerkingsverbanden aanmoedigen en versterken, samen staan we sterker dan alleen.

2. Eerlijke kansen voor alle Oldambtsters

De PvdA vindt het belangrijk dat iedereen, ongeacht zijn of haar afkomst, een eerlijke kans heeft in het leven. Dit betekent een eerlijke kans op werk, een eerlijke kans op goed onderwijs, maar ook een eerlijke kans op een schulden- en armoedevrij bestaan.

2.1 Werk

Werk is meer dan het hebben van een baan. Met eerlijk werk tegen een fatsoenlijk salaris bouw je aan een goed bestaan. Maar werk is ook de manier om in verbinding met anderen te leven, bij te dragen aan de maatschappij en jezelf te ontwikkelen. In onze regio staan echter nog steeds teveel mensen aan de kant.

Afstand tot de arbeidsmarkt

Voor mensen voor wie het niet mogelijk is om te werken in een reguliere baan werken we samen met ondernemers, gemeenten, welzijns- en zorginstellingen en bedenken we oplossingen op maat. Mensen met een beperking moeten volwaardig mee kunnen doen in Oldambt. Dat kan alleen als de overheid daarbij ondersteunt. Afeer is voor Oldambt en de regio hét punt waar scholing, arbeidsvraag en aanbod bij elkaar komen en dit is dan ook de plek waar een betere aansluiting gerealiseerd moet worden. We zien maatwerk als belangrijkste succesfactor. Kans op werk kun je vergroten met een gerichte opleiding (toegespitst op vaardigheden en talenten). We zijn trots op de prestaties van Afeer in de afgelopen jaren en zullen er op toezien dat ze deze prestaties blijven leveren.

Vrijwilligerswerk

In onze gemeente zijn er veel vrijwilligers. Mensen die met hart en ziel klaar staan voor een ander, zonder hier iets voor terug te verwachten. Dit koesteren wij. Waar wij kunnen zullen wij vrijwilligers ondersteunen en ontlasten. Zij vormen immers het cement van onze samenleving. Vrijwilligerswerk mag nooit als vervanging dienen voor reguliere banen. Wij zullen er dan ook op toezien dat vrijwilligerswerk niet leidt tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Profiteren van de groei van bedrijvigheid

De afgelopen jaren is het werkloosheidspercentage in Oldambt flink gedaald, van 8,7% in 2014 naar 4,3% in 2020. Dit is een prestatie waar we als PvdA erg trots op zijn. Toch zitten nog teveel mensen zonder werk. Uitgangspunt van onze inzet is om iedereen een eerlijke kans op werk te bieden. We blijven voor iedere baan vechten! De PvdA wil dat onze gemeente een ondernemende gemeente is. Bedrijven staan inmiddels te springen om zich in Oldambt te kunnen vestigen. Het mag, wat de PvdA Oldambt betreft, niet zo zijn dat de Oldambtsters hier niks van merken. Daarom zullen wij ons blijven inspannen om zoveel mogelijk Oldambtsters aan de slag te

krijgen bij bedrijven binnen onze gemeente en in de regio. Dit geldt te meer nu steeds meer bedrijven staan te popelen om zich te kunnen vestigen in onze gemeente.

Concreet betekent dit dat we, waar nodig, moeten blijven inzetten op omscholing. Daarnaast moet de gemeente in gesprek blijven met onze bedrijven om werkzoekenden te verbinden aan beschikbaar werk. In beide gevallen is Afeer de aangewezen organisatie om dit te bewerkstelligen.

Vestigingsklimaat

We zijn blij dat het gunstige vestigingsklimaat en de inspanningen van het ondernemersloket in Oldambt zijn vruchten afwerpt. Dit levert meer werkgelegenheid op. Maar we mogen ook kritisch zijn bij vestiging: Er moet sprake zijn van wederkerigheid. Kijkende naar het innovatieve, groene en duurzame karakter van de bedrijven en beschikbare arbeidsplaatsen voor moeilijk plaatsbare medewerkers.

Ook is het van belang goed te kijken naar de inpasbaarheid van grotere bedrijven, mede in relatie tot hun (schone) energiebehoefte. We willen alle opties voor optimalisatie voor bedrijventerreinen op tafel: we zien nog onbenutte ruimte en kavels met leegstaande of sterk verwaarloosde panden op bestaande terreinen. Hiervoor willen we een 'rotte kiezenbeleid': De gemeente gaat samen met de eigenaren kijken hoe deze ruimte zo goed mogelijk kan worden benut en de uitstraling van de terreinen voor alle ondernemers weer wordt verbeterd. Uitbreiding van bedrijventerreinen is bespreekbaar in het licht van een daadwerkelijke plus op werkgelegenheid, maar niet tegen elke prijs. Omwonenden betrekken we vroegtijdig bij plan- en besluitvorming.

Toerisme

Toerisme is een andere sector die in Oldambt bloeiende is. Meer mensen ontdekken de schoonheid van het gebied en kiezen voor kort- en langdurende bezoeken aan de gemeente. Rust, historie en unieke landschappen vormen het decor voor deze opbloeiende interesse in het gebied. Toerisme biedt dan ook nieuwe kansen op het gebied van bedrijvigheid en werkgelegenheid. We zullen als PvdA deze ontwikkeling dan ook blijven aanjagen. Dit hebben we afgelopen jaren gedaan door infrastructurele projecten binnen de gemeente te ondersteunen. De versterking van de fiets- en wandelroutes rondom Blauwestad en de daaruit voortvloeiende verbindingen met andere kernen en gebieden in onze gemeente juichen wij toe. We moeten er de komende jaren voor zorgen dat deze verbindingen geoptimaliseerd worden. Oldambt heeft immers meer schoonheid te bieden dan het Oldambtmeer. Denk bijvoorbeeld aan natuurgebieden als de Tjamme en Reiderwolde, onze stadsparken en het historische centrum en de polderdijken.

Actiepunten werk

- ✓ Zoveel mogelijk Oldambtsters in onze gemeente en de regio aan het werk;
- ✓ Afeer actief ondersteunen en aanjagen vanuit de controlerende functie van de gemeente. Concreet betekent dit dat we jaarlijks zullen controleren of er een goede koppeling is tussen het onderwijs- en omscholingsaanbod en tussen werkzoekenden en beschikbare vacatures;
- ✓ Maatwerk als belangrijkste succesfactor voor het zetje naar werk;
- ✓ Vrijwilligers koesteren en ondersteunen waar nodig, maar verdringing op de arbeidsmarkt tegengaan
- ✓ Rotte kiezen beleid voor bestaande bedrijfsterreinen om de ruimte hier goed te benutten en de uitstraling in zijn geheel te verbeteren
- ✓ Wederkerigheid bij het vestigingsbeleid voor nieuwe bedrijven, bedrijven moeten een bijdrage leveren aan de gemeente, zowel op het gebied van inpasbaarheid en werkgelegenheid;
- ✓ Uitbreiding van bedrijventerreinen is bespreekbaar in het licht van een daadwerkelijke plus op werkgelegenheid, maar niet tegen elke prijs.
- ✓ Benut en promoot de toeristische aantrekkingskracht van het Oldambt.

2.2 Onderwijs

Onderwijs vormt de basis van een goed bestaan. We willen laaggeletterdheid en leerachterstanden zo vroeg mogelijk voorkomen en bestrijden. Op deze manier willen

wij voorkomen dat onze kinderen op latere leeftijd te maken krijgen met problemen in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Door belemmeringen zo vroeg mogelijk weg te nemen, scheppen we de mogelijkheid voor onze jongeren om hun toekomst op eigen wijze vorm te geven.

Regio Deal Oost-Groningen

We zijn erg blij met de komst van de verrijkte schooldag van de Regio Deal Oost-Groningen. Als PvdA hebben we hard gestreden voor de komst van de Regio Deal, en daar zien we nu de eerste vruchten van.

Met de verrijkte schooldag voorkomen we dat de plek van je weg bepalend is voor de kansen die je in het leven krijgt. De verrijkte schooldag maakt in en rond de schooltijden meer werk van bewegen, gezonde voeding, natuureducatie, wetenschap en techniek, cultuur, welzijn en de toekomstige arbeidsmarkt. Het betreft aandachtsgebieden die naast het reguliere onderwijsprogramma kinderen versterken in hun persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden. Wij zullen er de komende jaren hard aan werken om dit project te behouden voor de gemeente.

Een ander project binnen de Regio Deal is het onderwijsconcept Route Rubicon. Dit onderwijsconcept biedt voortijdige schoolverlaters (vsv'ers) en dreigende vsv'ers de gelegenheid om in een aangepast traject hun startkwalificatie te behalen. Er zijn

inmiddels twee groepen van Route Rubicon in de gemeente Oldambt. Hiermee willen we ervoor zorgen dat niemand aan de zijlijn komt te staan.

Uitbreiding bestaand onderwijsaanbod, onderzoek naar hbo-opleidingen

De PvdA staat voor goed bereikbaar en kwalitatief goed onderwijs. Alle inwoners van Oldambt moeten de mogelijkheid hebben zich verder te ontwikkelen. De basis daarvoor is het onderwijsaanbod in de eigen gemeente. In Oldambt is er sprake van een breed onderwijsaanbod en de PvdA wil er samen met de onderwijsinstellingen voor zorgen dat dit zo blijft, waar mogelijk beter gaat passen en het liefst nog wordt uitgebreid. Wij willen dan ook onderzoeken of het mogelijk is om hbo-opleidingen naar onze gemeente te halen. Deze hbo-opleidingen moeten gericht zijn op de potentiële lokale arbeidsmarkt. Hierbij kan gedacht worden aan agrarische opleidingen, zorgopleidingen of opleidingen die gericht zijn op hernieuwbare energie. Door hbo-opleidingen toe te voegen aan ons onderwijsaanbod hopen we meer jongeren te behouden en aan te trekken. Daarnaast kan de aanwezigheid van dergelijke opleidingen een versterkende werking hebben op de lokale economie.

Toegankelijke en veilige leeromgeving

Voor het bieden van zekerheid op ontwikkelingskansen mag er geen drempel zijn om deel te kunnen nemen aan het onderwijs. Onderwijsinstellingen moeten voor eenieder toegankelijk zijn en een veilige leeromgeving bieden. Sociale uitsluiting en pesten worden tegengegaan. Maar onze kinderen moeten ook op een verkeersveilige manier op school kunnen komen. We willen dat de gemeente samen met de scholen gaat bekijken, hoe het nog veiliger kan. Knelpunten in- en om school worden gezamenlijk opgelost.

Onderwijshuisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. Wij vinden het belangrijk dat onze kinderen in een prettige, veilige en gezonde omgeving onderwijs krijgen. De PvdA wil een duidelijke planning voor het moderniseren van bestaande huisvesting en het bouwen van nieuwe onderwijshuisvesting. Hiermee voorkomen dat we voor verrassingen komen te staan. Daarnaast bieden we een duidelijk perspectief aan ouders en leraren.

Actiepunten onderwijs

- ✓ Verdere verbetering in de afstemming van het lokale onderwijsaanbod op de lokale arbeidsmarkt, maak het onderwijs klaar voor de toekomst;
- ✓ Versterken van de persoonlijke ontwikkeling en vaardigheden van leerlingen door behoud verrijkte schooldag;
- ✓ Behoud Route Rubicon om voortijdige schoolverlaters te voorkomen;

- ✓ Versterken bestaand onderwijsaanbod en mogelijkheden onderzoeken om hbo-opleidingen naar de gemeente te halen;
- ✓ Blijven inzetten op toegankelijke en veilige leeromgevingen;
- ✓ Duidelijke planning voor moderniseren van bestaande onderwijshuisvesting en het bouwen van nieuwe onderwijshuisvesting.

2.3 Armoedebestrijding en schuldhulpverlening

Er zijn in onze gemeente nog teveel mensen die moeten rondkomen van een laag inkomen. Hierdoor is ook de armoedeproblematiek groot wanneer je dit vergelijkt met andere gemeentes in Nederland. Nog schrijnender is dat relatief veel kinderen in de gemeente Oldambt opgroeien in armoede, in 2018 betrof dit 11% van onze kinderen. Wat de PvdA Oldambt betreft is dit onacceptabel. Armoede en schuldenproblematiek gaan vaak hand in hand. Schuldenproblematiek heeft een versterkende werking op problemen die al aanwezig zijn bij onze inwoners. Daarom hebben wij er keihard voor gestreden om de armoede- en schuldenproblematiek terug te dringen, dit zullen we dan ook blijven doen.

Armoedebestrijding

Het krachtigste middel om armoede te voorkomen is werk. Door werk zijn de Oldambtsters in staat om zelf vorm te geven aan hun toekomst, zonder zich continu druk te hoeven maken over hun financiële situatie. Daarom krijgt het thema werk een belangrijke eerste plek in ons programma. Dit neemt niet weg dat er desondanks nog steeds sprake kan zijn van armoede, zelfs wanneer een gebrek aan een baan geen probleem is. Armoede raakt iedereen in een gezin, maar vooral kinderen. Om hen zoveel mogelijk te ontzien en een eerlijke kans te geven blijven wij inzetten op projecten en regelingen die de gevolgen van armoede onder kinderen willen verkleinen. Samen voor alle kinderen in Oldambt is een samenwerking tussen gemeente Oldambt, Stichting Leergeld Zuid-Oost Groningen, Jeugdfonds Sport & Cultuur Groningen, Stichting Jarige Job en Nationaal Fonds Kinderhulp. Met deze samenwerking kunnen kinderen van ouders met een laag inkomen gewoon mee blijven doen aan sport, muziekles of schoolreisjes. Van financiële uitsluiting van kinderen mag volgens de PvdA nooit sprake zijn.

Maar we zien dat niet iedereen die dit nodig heeft er ook gebruik van maakt. Mensen weten vaak niet welke hulp er is of begrijpen de regelingen niet. Soms sluit de regeling niet aan bij de werkelijke behoefte en is aanpassing nodig. Soms schaamt men zich om hulp te vragen, zelfs als de nood hoog is. Mensen willen regie over hun leven houden en doen hun uiterste best om op eigen kracht weer financieel zelfredzaam te worden. De hulpvraag stellen ze dan liever niet. Daarom wil de PvdA dat contact met de gemeente eenvoudig en persoonlijk is. Ook willen we dat de gemeente er alles aan doet om de informatievoorziening verder te verbeteren.

Aanpakken generatie-armoede

Helaas zien we dat armoede vaak van generatie op generatie doorzet. Om de ontwikkeling van armoede in de gemeente Oldambt dan ook een halt toe te roepen is het belang om onze kinderen de kansen te geven op een betere toekomst. Dit betekent dat we onderwijsachterstanden zo vroeg mogelijk inhalen, problemen in gezinnen vroeg signaleren en aanpakken en ongelijkheid zoveel mogelijk bestrijden. Op deze manier wordt de situatie voor onze inwoners stap voor stap verbeterd. Dit vereist geduld, samenwerking en tijd. Als PvdA zijn er echter van overtuigd dat we met de juist aanpak de negatieve spiraal van generatie-armoede kunnen doorbreken.

Onderzoeken doelgroepenfondsen

Er zijn ook doelgroepen die buiten de boot vallen wanneer het gaat om armoedebestrijding. Gedacht kan worden aan een ouder iemand die graag een lidmaatschap van de bibliotheek zou willen hebben, maar hier niet de middelen voor heeft. Deze persoon kan geen aanspraak maken op de bestaande fondsen en maatregelen. Wij willen dan ook onderzoeken welke doelgroepen op dit moment niet in beeld zijn wanneer het gaat om armoedebestrijding. Wanneer nodig willen we dat ook deze mensen de mogelijkheid krijgen om, ondanks hun financiële situatie, mee te kunnen doen in de gemeente Oldambt. Hierbij kan gedacht worden aan een doelgroepenfonds waarmee de eerder genoemde persoon zijn lidmaatschap van de bibliotheek kan betalen.

Schuldhulpverlening

Schulden kunnen een rem zijn op iemands bestaan. Het hebben van schulden werkt verlamdend. Het perspectief van mensen wordt verkleind tot het kunnen betalen van de rekeningen aan het einde van de maand. Wij blijven ons inzetten om schulden zoveel mogelijk te voorkomen en weg te nemen.

Hiervoor hebben we in de afgelopen vier jaar al belangrijke stappen gezet. Zo is op initiatief van de PvdA 'STAP Oldambt' tot stand gekomen. Bij STAP Oldambt worden Oldambtsters geholpen met alle geldvragen. Bijvoorbeeld wanneer er een belangrijke verandering in iemands leven is geweest. Iemand raakt zijn baan kwijt of ligt in scheiding.

Bij STAP Oldambt kijkt een vrijwilliger samen met inwoners wat er nodig is om hen verder te helpen. Hierbij werken verschillende instanties samen om zo een maatwerkoplossing te kunnen bieden. Wij willen STAP Oldambt structureel gaan financieren, zodat we de schuldenproblematiek in onze gemeente bij de kern kunnen aanpakken. Daarnaast willen wij de achterliggende vrijwilligersorganisaties hogere subsidies toekennen wanneer gemotiveerd blijkt dat zij dit nodig hebben om hun taken op een goede manier te kunnen uitvoeren. Uiteraard blijven wij bij zware schuldenproblematiek doorverwijzen naar de Volkskredietbank (VKB). Zij hebben de

vaardigheden en middelen om deze zware problematiek aan te pakken en op te lossen.

Binnen het Toukomstproject 'kansen voor kinderen' wordt er maatwerk binnen enkele tientallen gezinnen verricht. We zien hierin een kansrijke methode om generatie-armoede te doorbreken.

Bijverdienen in de bijstand en het basisinkomen

De PvdA is voorstander van bijverdienen in de bijstand. De afgelopen jaren is er landelijk veel aandacht geweest voor bijstandsgerechtigden die keihard werden aangepakt voor het ontvangen van kleine giften of bijverdiensten. Wat de PvdA betreft is dit buiten proportie en niet te accepteren. Daarom heeft de PvdA ermee ingestemd dat uitgezocht gaat worden of het mogelijk is dat bijstandsgerechtigden tot een maximum mogen bijverdienen of giften mogen ontvangen, zonder dat zij hiervoor gestraft worden. Daarnaast willen wij dat de gemeente gaat onderzoeken of het mee kan doen aan experimenten die gericht zijn op het invoeren van een universeel basisinkomen. Hierdoor kunnen we beter begrijpen wat de mogelijke effecten van een universeel basisinkomen zijn.

Actiepunten armoedebestrijding en schuldhulpverlening

- ✓ Pal blijven staan voor het bestrijden van armoede;
- ✓ Verbeteren toegankelijkheid en informatievoorziening over bestaande middelen voor armoedebestrijding;
- ✓ Leren van Toukomst 'Kansen voor kinderen' -project om generatie-armoede te doorbreken;
- ✓ Onderzoeken doelgroepenfondsen om armoedebestrijding verder uit te bouwen;
- ✓ STAP Oldambt structureel gaan financieren;
- ✓ Mogelijkheden onderzoeken voor het bijverdienen in de bijstand;
- ✓ Meedoen aan experimenten op het gebied van een universeel basisinkomen.

3. Een Oldambt waar iedereen de zorg krijgt die nodig is

Wij hebben samen met anderen de zorg in Oldambt op niveau gehouden en verder gebracht. En daar zijn we trots op, want dit is alles behalve vanzelfsprekend. Wij kiezen voor goede zorg dichtbij zoals bijvoorbeeld in de WMO, thuiszorg en huishoudelijke hulp. Daar kiezen we bewust voor, ondanks het forse beslag die dat doet op de financiële middelen. En daar zullen we op blijven inzetten. Want zorg en welzijn zijn voor de PvdA essentiële onderdelen van een sociale en betrokken maatschappij. De zorg moet voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en dichtbij zijn.

3.1 Toegankelijke zorg

De gezondheidszorg in bredere zin is voor een groot deel een aangelegenheid voor de landelijke politiek. Dat neemt niet weg dat wij als gemeente maatregelen kunnen nemen om gezondheidszorg effectiever, toegankelijker en betaalbaarder te maken.

Toegankelijkheid en collectieve zorgverzekeringen

We willen dat de zorg toegankelijk blijft. Praktisch betekent dit dat de PvdA de collectieve zorgverzekering, die er mede dankzij de PvdA is gekomen en nu door de gemeente worden aangeboden, in stand wil houden. Het bieden van een financieel voordelig zorgpakket voor de minst draagkrachtigen is een maatregel die past bij de behoeftes van de Oldambtster bevolking.

Goede informatievoorziening is essentieel voor het vinden van de juiste en geschikte zorg. Waar moet ik zijn, hoe regel ik het en hoe snel krijg ik de zorg die ik nodig heb? We blijven daarom inzetten op duidelijke informatievoorziening, zodat mensen snel doorgeleid worden naar de juiste en geschikte zorgverleners. Digibeten worden niet vergeten. Het inschakelen van zorg is laagdrempelig en gebeurt zorgvuldig.

Actiepunten toegankelijkheid en collectieve zorgverzekeringen

- ✓ Pal blijven staan voor collectieve zorgverzekering in de gemeente;
- ✓ Informatievoorziening voor het vinden van juist en geschikte zorg verbeteren, ook voor digibeten.

3.2 Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zet de PvdA zich in voor preventieve zorg. Hiermee voorkomen we dat Oldambtsters, ongeacht hun achtergrond, een ongezond leven leiden.

Voorkomen is beter dan genezen

De invloed van je omgeving zoals werk, inkomen, opleidingsniveau en leefomgeving op de gezondheid komt schrijnend tot uiting in de ongelijke verdeling van gezondheid en ziekte. Mensen met een laag inkomen eten gemiddeld ongezonder, bewegen

minder, hebben meer kans op ziekte en leven zeven jaar korter dan mensen met een hoog inkomen. In onze gemeente is deze groep groter dan in veel andere gemeenten. Gezondheidsverschillen door verschil in inkomen accepteert de PvdA niet. Bestrijding van sociaaleconomische ongelijkheid is dan ook een belangrijk speerpunt. Hierbij is gerichte aandacht voor kinderen gewenst, als een investering die zich later uitbetaalt in meer gezondheid en minder ongelijkheid.

We zetten in op een gezonde leefstijl en het bevorderen van bijvoorbeeld gezond eten, bewegen en de aanpak van obesitas. Daarnaast moet er ook aandacht zijn voor het stoppen met roken. We zijn dan ook blij met een tweetal projecten die vanuit de Regio Deal Oost-Groningen geïnitieerd worden. Namelijk de 'gezonde huiskamer' en de 'leefstijlwijzer'. De gezonde huiskamer richt zich op laagdrempelige manieren om Oldambtsters advies te geven over het verbeteren van hun leefstijl. De leefstijlwijzer is een plek in het OZG waar mensen advies kunnen inwinnen over hun gezondheid en leefstijl. Wij ondersteunen deze projecten en zullen daar waar nodig pleiten voor verbindingen met andere projecten en plannen om zo de effecten van deze projecten te versterken.

Beweging en gezondheid

Sport is van belang voor een gezond lichaam en een gezonde geest. Kinderen van minder draagkrachtige ouders moeten de kans krijgen om mee te kunnen doen bij de lokale sportverenigingen. Om dit te blijven doen moeten we goed gebruik maken van beschikbare potjes, bijvoorbeeld op basis van afspraken in het Sportakkoord.

Dit is ook onderdeel van het pakket aan maatregelen binnen armoedebestrijding.

Zien bewegen doet bewegen: de omgeving nodigt hiertoe uit, onder andere door laagdrempelige informatie aan te bieden over bewegingsmogelijkheden in de eigen omgeving. Sportevenementen als de RUN Winschoten zetten niet alleen onze gemeente op de kaart, maar kunnen ook de aanleiding zijn voor mensen om te werken aan hun gezondheid. Daarnaast geven deze publiekstrekkingen ons gebied ook nog een economische impuls. De PvdA zal deze activiteiten dan ook blijven ondersteunen.

Actiepunten preventie

- ✓ Gezondheidsverschillen door verschil in inkomen accepteert de PvdA niet;
- ✓ Daarom willen wij een gezonde leefstijl bevorderen. Zien bewegen doet bewegen, en er is laagdrempelig informatie beschikbaar over bewegingsmogelijkheden en wandel- en fietsroutes in de eigen omgeving;
- ✓ We zullen sporten aanmoedigen, hierbij mogen inkomensverschillen geen reden zijn om een kind niet te laten sporten;
- ✓ We blijven lokale sportevenementen, zoals de RUN Winschoten, ondersteunen.

3.3 Wmo, thuiszorg en huishoudelijke hulp

Elke Oldambtster moet mee kunnen blijven doen. Dit betekent wat de PvdA betreft dat een oplosbare zorgvraag geen belemmering mag vormen voor deelname aan de maatschappij. Wij kiezen dan ook voor ondersteuning op maat en zorg dichtbij.

Ondersteuning op maat

In onze gemeente wonen veel oudere mensen. Mensen die jarenlang gewerkt hebben en gezorgd voor een beter leven voor de generatie daarna. Met veel van deze ouderen gaat het goed. Maar langer thuis wonen kan tot gevolg hebben dat je minder goed voor jezelf kunt zorgen. Wat de PvdA betreft krijgt iedereen de ondersteuning die nodig is. De PvdA Oldambt kiest hierbij voor ondersteuning op maat. Immers is elke situatie anders en vereist elk zorgvraagstuk een uniek antwoord.

Zorg moet dichtbij georganiseerd en laagdrempelig zijn, zodat ouderen en gehandicapten in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Dit kan bijvoorbeeld met de inzet van wijkverpleegkundigen, die meer maatwerk kunnen leveren. Een sterke eerstelijnszorg, uitgevoerd door gemotiveerde professionals met goede arbeidsvoorwaarden, is onmisbaar voor een gezonde samenleving die de verbinding wil bewaren tussen jong en oud, gezond en ziek.

Mantelzorgers

Mantelzorgers vervullen een belangrijke rol in Oldambt. Mantelzorg kan echter ook drukken op het bestaan van de mantelzorger. Er gaat veel tijd zitten in mantelzorg waardoor er vaak minder aandacht is voor de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de mantelzorger. Wij willen hen dan ook zoveel mogelijk ontlasten waar dit kan. We willen onderzoeken hoe respijtzorg, het tijdelijk overdragen van zorgtaken, kan helpen in het verlichten van de taken van een mantelzorger. Door respijtzorg toe te passen kunnen mantelzorgers genieten van een welverdiende vakantie of een dagje uit. Daarnaast zijn we van mening dat mantelzorg niet in de plaats mag komen van reguliere zorg wanneer dit nodig is. Mantelzorgers kunnen nooit in de plaats komen van professionele hulpverleners.

Actiepunten Wmo, thuiszorg en huishoudelijk hulp

- ✓ Ondersteuning op maat, omdat elke zorgvraagstuk een uniek antwoord vereist, daarbij blijven we oog houden voor innovatieve oplossingen;
- ✓ Zorg moet dichtbij en laagdrempelig zijn;
- ✓ Aandacht voor mantelzorgers en de mogelijkheden voor respijtzorg in de gemeente Oldambt onderzoeken.

3.4 Jeugdzorg en voorliggende voorzieningen

De jeugdzorg is de afgelopen jaren veelvuldig in het nieuws geweest. Sinds de gemeentes in Nederland verantwoordelijk zijn geworden voor de jeugdzorg kampen zij met toenemende tekorten op hun begrotingen. Dit is niet anders voor de gemeente Oldambt. Hierbij wordt vaak vergeten dat jeugdzorg een groot goed is. We zorgen er namelijk voor dat onze jongeren de hulp krijgen die ze nodig hebben.

Voorliggende voorzieningen

Net als bij zorg in het algemeen, geldt voor jeugdzorg ook dat voorkomen beter is dan genezen. Om te voorkomen dat onze jongeren te laat hulp krijgen, moeten we ervoor zorgen dat we in een vroeg stadium kunnen ingrijpen wanneer problemen zich lijken voor te doen. Dit heeft allereerst een belangrijk effect op de gezondheid van onze jongeren, maar het zorgt er ook voor dat we niet te laat moeten doorverwijzen naar duurdere zorg. Voorliggende voorzieningen zijn laagdrempelige voorzieningen die op een eerder stadium kunnen helpen met de zorgvraag van onze kinderen. Gedacht kan worden aan een praktijkondersteuner bij de huisarts, een maatschappelijk werker of een jongerencentrum. Door meer informatie over deze voorzieningen te verschaffen aan onze inwoners en door de samenwerking tussen deze voorzieningen te versterken hopen wij te voorkomen dat jongeren uiteindelijk zwaardere zorg nodig zullen hebben.

Actiepunten jeugdzorg en voorliggende voorzieningen

- ✓ Jongeren krijgen de hulp die ze nodig hebben, dit is immers een wettelijke taak, hierbij ook lokaal kijken naar maatwerk en innovatieve oplossingen;
- ✓ Voorliggende voorzieningen versterken om hiermee ergere problemen bij jongeren te voorkomen;

4. Een bruisend en bloeiend Oldambt

Gemeente Oldambt is meer dan de Graanrepubliek en de tegenstellingen tussen arm en rijk die hieruit ontstonden. We hebben een rijke historie met enorme potentie voor de toekomst. Met een uniek open landschap, de polderdijken, het waddenkustgebied van de Dollard, de imposante herenboerderijen en markante gebouwen en Winschoten als bekende koopstad in de regio hebben we belangrijke troeven in handen. Dat moeten we niet alleen beter kenbaar maken aan toeristen en dagjesmensen, maar ook aan onze eigen inwoners.

Ook het culturele aanbod en de festivals zullen in de nabije toekomst ook weer de nodige aantrekkingskracht hebben. De PvdA gaat voor een bruisende en bloeiende gemeente, waarin jong en oud zich thuis voelt, zichzelf kan ontwikkelen en perspectief heeft op een volwaardig bestaan.

4.1 Aantrekkelijk wonen, verblijven en uitgaan

Wat we als PvdA voor ons zien is dat Oldambt aantrekkelijk is om te wonen. Dit doen we met een divers, betaalbaar en kwalitatief goed woningaanbod (zowel huur als koop). Daar zetten we onze schouders onder de komende jaren. Aantrekkelijk om te verblijven, dankzij een divers aanbod van overnachtingsmogelijkheden, een breed culturaanbod en een gastvrij onthaal van iedere bezoeker. Aantrekkelijk om te werken, dankzij goede en veilige verbindingen en een gunstig vestigingsklimaat. En in de levendige centra is het fijn winkelen en recreëren omdat er altijd wel iets te beleven, te ontdekken en te zien valt.

Passend en flexibel woonbeleid

In Oldambt is het goed wonen en dat gunnen we iedereen. Het nieuwe woonprogramma, waar de PvdA zich voor in heeft gezet gaat uit van meer ruimte voor nieuwbouw en minder van sloop-opgaves zoals in het vorige woonprogramma. Beschikbaarheid van goede en betaalbare sociale huurwoningen en toekomstbestendige koopwoningen is een belangrijk speerpunt en deze wordt onderschreven in het nieuwe woonbeleid. Het aanbod moet beter gaan aansluiten op de veranderende vraag. Samen met de woningbouwcorporaties en particuliere initiatieven zorgen we voor een woonbeleid dat past bij de vraag in de markt.

Uit de kramp van de krimp kijken we nu naar een periode van groei, waar ook de dorpen van profiteren. Hier kan nu meer gebouwd worden. Voor jongeren wordt het aantrekkelijker om in de regio te blijven, als ze een huis kunnen vinden dat past bij hun wensen

De vraag overstijgt op dit moment het aanbod van geschikte woningen. Dat betekent: mouwen opstropen en bouwen! De flexibiliteit in het woonprogramma biedt ons volop mogelijkheden om ook te kijken naar nieuwe woonvormen zoals generatiewoningen,

'knarrenhofjes' en andere community initiatieven, andere functies van gebouwen en tijdelijke huur van leegstaande panden die hier geschikt (te maken) zijn

Binnen het Regionaal Woon- en Leefbaarheidsplan Oost-Groningen wordt gewerkt aan de verbetering van de woonomgeving in onze regio. Van Bad Nieuweschans tot Nieuwolda, van Nieuw Statenzijl tot Westerlee. Binnen dit programma worden kwetsbare panden aangepakt, maar ook energie-advies geboden aan inwoners. PvdA wil alle mogelijkheden die dit programma biedt voor Oldambt goed blijven benutten. Aanpak van verpaupering in dorpen en wijken is hierin een belangrijk speerpunt voor de PvdA en is goed te integreren met bijvoorbeeld het nieuwe woonbeleid.

Versterkingsopgave en mijnbouwschade

De jarenlange gaswinning en mijnbouw zorgt voor veel leed in onze provincie en ook in onze gemeente en ook hier ligt een versterkingsopgave. Ook hier gaan de busjes rijden. Het doel van versterken is dat iedereen veilig kan wonen, werken en naar school kan gaan. We zijn uiterst kritisch op ontwikkelingen rondom zoutwinning, temeer omdat nog niet voldoende helder is, of en in welke mate hierdoor nieuwe mijnbouwschade kan ontstaan.

De PvdA vindt het belangrijk dat we als gemeente ook sociaal-emotionele ondersteuning blijven bieden voor iedereen die dit nodig heeft.

Veiligheid en bereikbaarheid

Voor een prettige leefomgeving is de verkeersveiligheid in en tussen dorpen en wijken van belang. We vragen expliciete aandacht voor (schoolgaande) fietsers. We zijn blij met de aandacht voor het fietspadennetwerk in en rondom Blauwestad. De omliggende dorpen moeten mee blijven profiteren van investeringen in de infrastructuur, bijvoorbeeld door bij de aan te leggen verbindingen niet alleen te kijken naar verkeersstromen, maar ook naar logische aansluiting op trekpleisters in de omliggende dorpen. Het vijf-dorpen plan dat op dit moment in ontwikkeling is, ondersteunen wij van harte, mede omdat de PvdA denkt dat juist de samenwerking tussen dorpen daadwerkelijk resultaten gaat opleveren t.a.v. leefbaarheid, verkeersveiligheid en toerisme.

We willen de mogelijkheden onderzoeken om een busverbinding te realiseren vanuit de Blauwestad richting Winschoten om de bereikbaarheid van het gebied op een duurzame wijze te verbeteren, voor zowel inwoners als bezoekers. Deze zou in de toekomst dan ook perfect kunnen aansluiten op het traject Groningen-Bremen (Wunderline).

Blauwe Roos

De vele opstoppingen bij de Blauwe Roos (door het opengaan van de brug of een obstakel op een van de rotondes) geven voor iedereen menselijke en financiële nadelen; wat te denken van ambulances en brandweer! Het moet daarom op zeer korte termijn worden opgelost, zowel tijdelijk als definitief. Een conceptplan ligt hiervoor klaar.

We denken dat de doorstroming kan verbeteren door de binnenzijde en de buitenzijde van de rotondes te verbreden waardoor er twee brede rijstroken ontstaan. De ene rijstrook is dan voor doorgaand verkeer en mag niet worden gebruikt voor het wachten bij een gesloten brug. De aansluitende wegen krijgen ook een verbreding, waardoor er ruimte komt voor het wachtende verkeer; op deze wijze worden de rotondes niet geheel afgesloten.

Bovenstaande werken bestaan hoofdzakelijk aan funderings- en verhardingslagen, aan wegmarkeringen en verkeersborden en aan het elektronische beeldschermen.

We zien een aquaduct/viaduct uiteindelijk als de allerbeste oplossing: waarschijnlijk is dit mogelijk uit de landelijke ondersteuning en de provincie Groningen.

Gebiedsgericht werken

Experimenten met bijvoorbeeld buurtmoestuinen (die de basis kunnen vormen voor een kleinschalige buurteconomie maar ook voor natuureducatie) willen we stimuleren en kunnen bijvoorbeeld vanuit het gebiedsgericht werken worden ondersteund. De PvdA staat pal achter dit programma, dat mede door de PvdA is geïnitieerd, en waarmee we in voorgaande raadsperiodes uitvoering hebben kunnen geven aan onze sociaal democratische standpunten omtrent buurtbudgetten, participatie en verbetering van de leefbaarheid in de directe woonomgeving. We vinden het belangrijk dat dit wordt voortgezet.

Op basis van een gedegen evaluatie van dit gemeentelijke programma willen we bezien hoe tot nog betere resultaten kunnen komen, ook op solidariteit (hoe breed en duurzaam is de betrokkenheid in het dorp bij het initiatief, en hoe kan deze verder worden vergroot?) en sociale cohesie (op welke wijze bevordert het initiatief op langere termijn de cohesie in het dorp?).

Gebiedsgericht werken willen we behouden vanuit het idee dat inwoners zelf vaak het beste weten wat kan bijdragen aan de leefbaarheid in hun buurt. Vanuit de evaluatie kunnen we, mede in de geest van de omgevingswet, de kaders verhelderen en daarbinnen meer ruimte geven voor regie vanuit inwoners op de gewenste verbeteringen. De gemeente moet klaar staan om te helpen waar nodig.

Potentieel beter benutten

We willen het potentieel van ons mooie Oldambt nog beter benutten. Dat levert ons winst op, op het gebied van leefbaarheid en werkgelegenheid. Maar het vergroot ook de positieve verbinding van inwoners met hun woon- en leefomgeving.

Al het goede, unieke en levendige van onze gemeente mag meer nadruk en aandacht krijgen. Bijvoorbeeld door het creëren van aantrekkelijke groene looproutes in en om de stad, langs vergeten pleintjes en monumentaal groen.

Met laagdrempelige informatievoorziening maken we onze pareltjes in stad en dorpen nog beter zichtbaar en vindbaar voor onze eigen inwoners en onze gasten. Waar nodig poetsen we deze pareltjes op of versterken we ze op creatieve wijze.

Duidelijk zijn over wat je wel en niet kunt verwachten is een cruciaal onderdeel van een positieve bezoekerservaring en hier is snel veel winst te boeken! Informatie over begin- en eindpunten en lengte van fiets- en wandelroutes en ommetjes verlaagt de drempels om op stap te gaan, evenals het snel inzichtelijk hebben van aanvangstijden van activiteiten en actuele openingstijden van winkels en horeca.

Verder willen we met speciale lesprogramma's de kennis over het eigen gebied onder de jeugd vergroten. Bijvoorbeeld over de waarde van de natuur, de cultuurhistorie en de betekenis hiervan voor Oldambt. Dit versterkt de binding en maakt, dat je trots kunt zijn op waar je vandaan komt.

Veilig en plezierig uitgaan en ontmoeten

Nu we weten welke impact een pandemie kan hebben op ontmoetingen in de publieke binnenruimtes en het culturele leven, is het nog belangrijker om veilig en plezierig uitgaan toekomstbestendig te maken en de buitenruimte hierbij te betrekken. Het marktplein kan geduid en benut worden als een centrale plek waar altijd iets te doen is, ook op marktdagen. De bal hiervoor ligt niet alleen bij ondernemers, maar ook bij de gemeente. Meedenken en meebewegen is in en na een crisis van belang. Tegelijkertijd zijn de kaders t.a.v. overtredingen glashelder en worden deze gehandhaafd.

Ontmoeting in de dorpen en wijken is en blijft een belangrijk speerpunt voor de PvdA, ook in de buurtcentra die veelal op vrijwilligers draaien.

Digitale koopstad

Winschoten24.nl moet een volwaardige partner zijn voor alle ondernemers en uitgroeien tot DE bezoekersvriendelijke digitale koopstad van onze gemeente. Gemakkelijk De coronapandemie laat ons zien dat hier volop kansen liggen, maar dat die niet uitgeput zijn, terwijl de behoefte hieraan steeds verder groeit.

Actiepunten aantrekkelijk wonen, verblijven en uitgaan

- ✓ De rijke historie van de graanrepubliek, de natuur, de festivals en het culturele aanbod werken als een magneet en deze krachten willen we in de toekomst blijven inzetten om bezoekers en toeristen aan te trekken;
- ✓ De bereikbaarheid van de Blauwestad verbeteren door inzet van een busverbinding;
- ✓ Mogelijkheden van verbreding van rijstroken onderzoeken t.b.v. de doorstroming op de Blauwe Roos;
- ✓ Met speciale lesprogramma's vergroten we de kennis van de natuur en cultuur onder de jeugd, en daarmee de positieve verbinding met het gebied;
- ✓ We bouwen aan een duurzaam, degelijk en betaalbaar woningaanbod, passend bij de behoefte;
- ✓ Al het potentieel van Oldambt en onze koopstad willen we benutten door pareltjes beter zichtbaar en vindbaar te maken, en waar nodig op creatieve wijze te versterken;
- ✓ Gebiedsgericht werken blijft behouden en wordt gericht verder verbeterd op basis van een gedegen evaluatie;
- ✓ Bij veilig en plezierig uitgaan in de toekomst denken we ook aan de inzet van de publieke buitenruimte. De gemeente denkt en beweegt mee met ondernemers;
- ✓ Winschoten²⁴ versterken en uitbreiden.

4.2 Verdeling beschikbare ruimte

De beschikbare ruimte in Oldambt wordt schaarser, en deze willen we evenwichtig verdelen tussen groen, woningen, bedrijven en ruimte voor de energietransitie. Bij een passende en duurzame inrichting van de ruimte moet ook nauw contact zijn met de omliggende gemeenten, als het gaat om ontwikkelingen langs de gemeentelijke grenzen. Omwonenden betrekken we vroegtijdig bij plan- en besluitvorming.

Unieke Oldambtster landschap

In het verlengde van het aantrekken van bedrijven is het voor de PvdA van groot belang dat we aandacht blijven besteden aan ons unieke Oldambtster landschap. Niet alleen omdat dit onderdeel van onze identiteit is, waar we trots op mogen zijn, maar ook omdat dit in combinatie met levendige kernen onze sterkste en beste troef is voor recreatie en toerisme. We zijn in staat geweest het beeld van verpaupering en verloedering al te bij te stellen dankzij de impuls die de aanleg van het Oldambtmeer en de Pieter Smitbrug aan Blauwestad en de omliggende dorpen heeft gegeven. Met de verbetering van het fietspadennetwerk in en rondom Blauwestad ligt verlenging van de positieve ervaring in de dorpen 'om de hoek'. Hoe positiever de totale ervaring is, hoe langer mensen willen blijven en wordt herhaalbezoek logischer. De

bestedingen nemen toe bij langer verblijf, en dit is weer gunstig voor het behoud van bedrijven en werkgelegenheid.

Actiepunten verdeling beschikbare ruimte

- ✓ Voorrang voor duurzame en innovatieve bedrijven die ruimtelijk goed in te passen zijn. Omwonenden moeten hierbij ook betrokken worden;
- ✓ Vanuit de gedachte dat een langer verblijf meer bestedingen in ons gebied oplevert, willen we dat er bij investeringen in recreatie en toerisme integraal gekeken wordt naar verdere versterking van de leefbaarheid in onze dorpen, omdat hier kansen liggen voor die gewenste verlenging;
- ✓ Aandacht blijven besteden aan het unieke Oldambtster landschap.

4.3 Sport en cultuur

Sport werkt verbindend en is gezondheid bevorderend. Het belang van bewegen wordt alleen maar duidelijker door de wereldwijde gezondheids crisis. Niet voor niets heeft Oldambt een Sportakkoord gesloten. Met het Sportakkoord willen we bereiken dat iedereen plezier in sport kan hebben. Nu en in de toekomst.

Sport

Oldambt nodigt uit om te bewegen, in het landschap, en in dorpen en wijken. Samen met de verenigingen en het Huis van de Sport gaan we voor een sportieve stimulans van zowel beginnende als de gevorderde (wedstrijd)sporters. Inspirerende voorbeelden van gezondheidsverbetering, verbroedering of het verleggen van persoonlijke grenzen kunnen in het zonnetje worden gezet. We willen kijken waar we het sportaanbod nog verder kunnen verbreden, bijvoorbeeld door het naar Oldambt halen van nieuwe moderne sporten als padel, rugby, 3x3 basket en sup, ook om de jeugd te betrekken. Een sport als suppen is sterk gezondheidsbevorderend, omdat alle spiergroepen worden aangesproken en door jong en oud kan worden beoefend. Bovendien sluit dit goed aan bij 'Oldambt watergemeente'. Met een sport als rugby kunnen we gedragsverandering bij de jeugd stimuleren. We vinden het van belang dat scholen, verenigingen en het bedrijfsleven hiermee aan de slag gaan, en hiertoe gestimuleerd worden door de gemeente.

Vaak zijn verenigingen cruciaal voor het behoud van leefbaarheid in dorpen en wijken. Op het veld of in de zaal komen ontmoeting, vorming en vrijwilligerswerk samen en vallen verschillen en achterstanden weg. Bij ondersteuning van initiatieven of projecten vanuit verenigingen zien we graag een plus op solidariteit in tijden van afstand en dreigende polarisatie. We willen dat de gemeente de verenigingen hierop waar nodig faciliteert met gerichte beleidsprogramma's en sowieso stimuleert.

Voor de sportvoorzieningen is het voor de PvdA van belang dat deze van goede kwaliteit zijn en blijven. In samenwerking met de verenigingen moet bekeken worden,

op welke wijze dit bereikt kan worden. Vanuit duidelijk en gedragen sportbeleid vanuit de gemeente kunnen we gericht werken aan een sportieve toekomst voor Oldambt.

Kunst en cultuur

Om de ontwikkelingskansen van onze inwoners verder te vergroten zijn toegang tot zaken als sport, kunst en cultuur belangrijke pijlers. De PvdA vraagt extra aandacht voor amateurkunst en juicht initiatieven die hier een podium voor bieden toe. Het is van belang dat kinderen en jongeren in aanraking komen met een andere culturele omgeving dan die voor hen vanzelfsprekend is. De PvdA wil dat culturele voorzieningen zoals het Cultuurhuis laagdrempelig toegankelijk zijn en blijven voor alle inwoners.

De bibliotheek en de Klinker zijn de plekken waar je je horizon verbreedt en de wereld (her)ontdekt. Ook willen we meer kunst en cultuur in de openbare ruimte, zodat iedereen hiervan veilig kan genieten. De gemeente stimuleert en faciliteert verder de verbindingen tussen sportverenigingen, scholen, buitenschoolse opvang en buurtwerk, om zo meer gezamenlijke initiatieven te laten ontstaan die passend zijn.

Actiepunten sport en cultuur

- ✓ Samen met verenigingen zorgen we voor een sportieve stimulans in onze gemeente;
- ✓ Inspirerende voorbeelden worden in het zonnetje gezet;
- ✓ In samenwerking met de verenigingen bekijken, op welke wijze de kwaliteit van sportvoorzieningen kan worden behouden of verder kan worden vergroot, vanuit een gezamenlijk toekomstgericht doel, een gedragen intentie en een vanzelfsprekend gelijkwaardige inzet van zowel de gemeente als de verenigingen.
- ✓ Er moet duidelijk en gedragen sportbeleid komen, als fundament voor een sportieve toekomst voor Oldambt;
- ✓ Cultuurvoorzieningen moeten laagdrempelig toegankelijk blijven voor alle inwoners;
- ✓ We willen meer kunst en cultuur in de openbare ruimte.

4.4 LHBTIQ+ en minderheden

In onze gemeente moet iedereen zichzelf kunnen zijn, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit, genderexpressie of geslachtskenmerken. Nog te vaak ondervinden deze mensen uitsluiting, discriminatie en geweld in Nederland. Wij blijven ons onverminderd inzetten voor alle Oldambtster LHBTIQ+'ers en minderheden die hiermee geconfronteerd worden.

LHBT-nota Oldambt

De PvdA is in 2017 initiatiefnemer geweest van het opzetten van de LHBT-nota Oldambt. Deze nota is inmiddels meer dan vier jaar oud. De nota wordt geactualiseerd. Wij zullen er op toezien dat de nota aansluit bij de huidige tijd. Daarnaast zullen wij erop toezien dat de gemeente zich blijft inzetten om een inclusieve gemeente te zijn die wars is van welke vorm van discriminatie dan ook.

Actiepunten LHBTIQ+ en minderheden

- ✓ LHBTI-nota actualiseren en goede uitvoering ;
- ✓ Actief inzetten op het voorkomen van t.a.v. discriminatie en polarisatie, echter, zonder al op voorhand te oordelen of te veroordelen. In gesprek zijn en blijven is van belang, helder zijn over grenzen is niet overbodig, en we moeten tijdig ingrijpen bij escalaties. Hiervoor moet een goed doordacht veiligheidsplan klaarliggen die in samenwerking met relevante betrokken partijen is opgesteld.

5. Een duurzaam en groen Oldambt

De PvdA gaat voor verdere verduurzaming en vergroening van onze gemeente. We staan voor een rechtvaardige overgang naar duurzame bronnen: betaalbaar, bereikbaar en beschikbaar voor iedereen. Energiearmoede moeten we monitoren en waar mogelijk zien te voorkomen, evenals de ongelijkheid als onbedoeld gevolg van de energietransitie. Instrumenten die hiervoor landelijk ontwikkeld worden gaan we inzetten in onze gemeente.

5.1 Duurzame bronnen betaalbaar en beschikbaar

Eén op de 10 huishoudens in Nederland lijdt aan energiearmoede. Hier is sprake van als een huishouden een energierekening heeft die eigenlijk te hoog is voor hun inkomen. Een oplossing voor energiearmoede is het verlagen van de energiekosten, bijvoorbeeld door zelfvoorzienend te worden, maar dat gaat niet vanzelf.

Transparante informatie en het duurzaamheidsfonds

We moeten onze inwoners daarbij helpen met transparante en begrijpelijke (verwijs) informatie en waar nodig eigen regelingen zoals het duurzaamheidsfonds. Deze moet toegankelijk zijn voor iedereen, of je nu koopt of huurt, en ook voor groepen die moeilijker te bereiken zijn zoals particuliere huurders. De kosten van verduurzaming van woningen voor onze inwoners moeten evenredig zijn met de baten op middellange termijn (5-10 jaar). We waken ervoor dat de teruglever- en terugverdienmogelijkheden van groene stroom voor onze inwoners beschikbaar blijven.

Zonne-energie

Voor het bieden van ruimte aan opwekking van zonne-energie, moet er eerst gekeken worden naar de opties van de zonneladder (daken) en vervolgens naar bestaande energielandschappen, zoals ten westen van het Oldambt. De keuzes voor plaatsing van zonneparken zullen niet altijd eenvoudig zijn, maar we gaan deze niet uit de weg.

Bij kwalitatieve inpassing op deze plekken pleiten we voor vergroening en omzoming met bomen, mede omdat dit geluidshinder van windmolens in de buurgemeenten kan wegnemen. Toekomstige ideeën en plannen van buurgemeenten bij onze gemeentegrens moeten bestuurlijk aanleiding zijn om vroegtijdig in gesprek te gaan over landschappelijke inpassing. En een eerlijke verdeling van lusten en lasten als het plan tot uitvoering komt.

Actiepunten duurzame bronnen betaalbaar en beschikbaar

- ✓ We waken voor het ontstaan van energiearmoede. Duurzame energie moet voor iedereen betaalbaar en beschikbaar zijn, bijvoorbeeld via energiecoöperaties of andere initiatieven. De gemeente moet hiervoor fysieke ruimte beschikbaar houden;
- ✓ We helpen onze inwoners en ondernemers met de overgang met het bieden van transparante en begrijpelijke (verwijs) informatie en stimuleren deze waar nodig met eigen regelingen zoals het duurzaamheidsfonds;
- ✓ Bij opwekking van energie met panelen kijken we vanuit vastgesteld beleid eerst naar beschikbare en geschiktheid van ruimte op daken en vervolgens naar inpassing in al bestaande energielandschappen. Deze worden zoveel mogelijk vergroend;
 - ✓ Signalen over ontwikkelingen op de gemeentegrens zijn aanleiding voor vroegtijdig bestuurlijk overleg met buurgemeenten.

5.2 Vergroenen

De bebouwde omgeving willen we verder vergroenen. De stad mag het knooppunt worden van verschillende ecologische en groene verbindingzones. Bijvoorbeeld door de parken optisch beter aan elkaar te verbinden richting Blauwestad en, aan de andere kant, het Sterrebos en Maintebos via het groene Lanengebied te verbinden met het Babybos. Ecologische onderhoudsmethoden hebben onze grote voorkeur en leveren mogelijk een besparing op. Deze vrijgekomen middelen kunnen dan extra worden ingezet voor groenonderhoud ten behoeve van de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Vergroening en bewustwording

Ook de groene (wandel- en fiets-) routes in de dorpen kunnen verder worden versterkt door optische verbindingen bijvoorbeeld door extra aanplanting en wegwijzers. Gronden die liggen te wachten op realisatie van hun definitieve bestemming kunnen ingezet worden als tijdelijke natuur en onderdeel zijn van de routes.

We willen de stad niet verder verstenen met parkeerplaatsen. Het huidige aanbod aan parkeerplaatsen zal ook bij economische groei voldoende zijn, als we op duurzame manieren onze binnenstad bereikbaar maken vanaf een multifunctioneel terrein buiten de stad, nabij de afslag Winschoten-west.

Hier zien we ook een servicepunt voor pakketbezorging gesitueerd. Hier kunnen pakketjes met elektrisch vervoer op de bestemming worden gebracht. Naast klimaatvoordelen komt dit ook de verkeersveiligheid op straten en wegen ten goede en de Blauwe Roos wordt ontlast. Op het terrein kunnen ook elektrische voertuigen

worden opgeladen, terwijl men een wandelingetje maakt naar het Oldambtmeer of de binnenstad. We stimuleren het sluiten van lokale ketens rond producten en grondstoffen.

We hebben bij ons groenonderhoud aandacht voor bij- en vlindervriendelijke inrichting en ecologische verbindingzones. Onderdeel daarvan is een ecologisch beheer van de groene ruimte.

Gebieden met waardevolle natuur krijgen bij voorrang een ecologische bescherming met beheer en gebruik.

Dat het klimaat verandert, daarvan is een ieder wel doordrongen. Maar nog lang niet iedereen ziet daarin wat hij zelf kan bijdragen aan vertraging of zelfs het verder voorkomen hiervan. Werken aan bewustwording blijft ook op lokaal niveau van belang. Aan de stip op de horizon, een afvalvrije gemeente in 2030, kan immers iedereen bijdragen. Het hoe en wat moeten we uitleggen en herhalen. En we moeten er van uit gaan dat niet iedereen zichzelf hiermee kan redden.

Circulair inkopen moet in 2026 al de norm zijn. Natuureducatie krijgt een belangrijke plaats in het gemeentelijk groenbeleid. Hier betrekken we de scholen ook bij, bijvoorbeeld geïntegreerd in hun initiatieven voor schooltuinen.

Actiepunten vergroening en bewustwording

- ✓ De bebouwde omgeving gaan we verder vergroenen. Vanuit de stad worden aantrekkelijke groene verbindingen gemaakt met het buitengebied;
- ✓ Verder verstening van de stad vinden we onacceptabel. Hiervoor moeten duurzame alternatieven worden gezocht;
- ✓ We blijven werken aan bewustwording op weg naar een afvalvrije en circulaire gemeente.

Slaat u met ons linksaf?

Op 14, 15 en 16 maart is de keuze aan u. We hopen dat u op basis van ons verkiezingsprogramma met ons linksaf wilt slaan naar de toekomst!

